

Nee, tenzij-toets en compensatieplan N321 (hm 3,800 – 6,750) i.v.m. aantasting NNB

Een toetsing aan de provinciale regelgeving
voor natuur in Noord-Brabant

Sweco Nederland B.V.	Handelsregister 30129769
Onderwerp	Nee, tenzij-toets en compensatieplan N321 (hm 3,800 – 6,750) i.v.m. aantasting NNB
Projectnummer	51004750
Klant	Provincie Noord-Brabant
Versie	D1.0
Datum	19-10-2022
Auteur	Maikell Verkade
Document referentie	https://swecogroup-my.sharepoint.com/personal/maikell_verkade_sweco_nl/documents/report compensatie nnb- n321 c1.0 20221019.docx

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Ligging plangebied	4
1.3	Voorgenomen ontwikkelingen	5
1.4	Ligging plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Brabant en Groenblauwe Mantel	5
2	Regelgeving NNB	7
2.1	Toetsingskader	7
2.2	Toepassing nee, tenzij-principe	7
2.2.1	Nee, tenzij	7
2.2.2	Openbaar belang	7
2.2.3	Alternatieven	8
2.2.4	Conclusie	8
3	Compensatieopgave.....	9
3.1	Fysieke compensatie	9
3.2	Verlies aan ecologische kenmerken en waarden	9
3.2.1	Directe werking	9
3.2.2	Externe werking	10
3.3	Mitigerende en compenserende maatregelen	10
3.3.1	Compensatie Droog bos met productie (N16.03)	10
3.3.2	Compensatie Houtwal en singel (L01.02).....	13
3.3.3	Te compenseren oppervlak	13
3.4	Overige ontwikkelingen t.b.v. robuuster NNB	14
3.4.1	Robuuster NNB.....	14
3.4.2	Overcompensatie.....	15
4	Conclusie	16
	Literatuur.....	17
Bijlage 1	Beleidskaders.....	18
Bijlage 2	Ligging en oppervlakte aan te tasten NNB	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De provincie Noord-Brabant wil reconstructie en groot onderhoud uitvoeren aan de N321, tussen km 3,800 – km 6,750. De ontwikkelingen zullen deels plaatsvinden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De provincies zijn verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. De provincie Noord-Brabant heeft haar beschermde gronden vastgelegd binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB).

De wettelijke status van het NNB is vastgelegd in artikel 3 van de Interim omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant¹. Voor het NNB geldt de verplichting tot instandhouding van de ecologische kenmerken en waarden van het gebied. Plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien zij de ecologische kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Uitgangspunt is het handhaven van rust en het tegengaan van verstoring en versnippering door het weren van grootschalige nieuwe ontwikkelingen in het NNB, tenzij er een zwaarwegend maatschappelijk belang om de ontwikkeling op die locatie te realiseren. Met de voorgenomen ontwikkelingen zal het NNB deels komen te vervallen of negatief worden beïnvloed. Volgens de omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant is compensatie dan vereist.

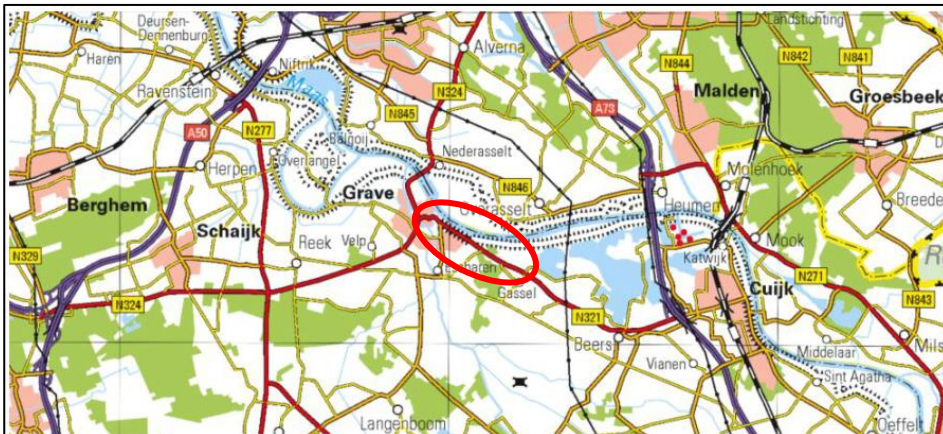
Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben de Verordening ruimte 2018 opnieuw vastgesteld. Op 16 november 2021 is een geconsolideerde versie van de Verordening ruimte Noord-Brabant gepubliceerd, welke in april 2022 in werking is getreden. De Interim omgevingsverordening geldt totdat de Omgevingswet in werking treedt.

Met voorliggend rapport wordt getoetst of het planvoornemen dat met het nieuwe bestemmingsplan wordt gerealiseerd ook voldoet aan de Interim omgevingsverordening.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen in de provincie Noord-Brabant tussen de plaatsen Grave en Beers, ter hoogte van Gassel, zie figuur 1. Een impressie van de omgeving van het plangebied wordt weergegeven in figuur 2.

¹ Omgevingsverordening Provincie Noord-Brabant. Gedeputeerde Staten. 15 november 2021.

Figuur 1. Topografische ligging plangebied

Figuur 2. Impressie omgeving plangebied

1.3 Voorgenomen ontwikkelingen

De provincie Noord-Brabant is bezig met de voorbereiding van de herinrichting van de N321 ter hoogte van Gassel in de gemeente Grave. Het tracé van de herinrichting loopt tussen kilometer 3,8 - 6,75 ten oosten van de kern Gassel. Dit deel van de N321 kent veel aansluitingen met het onderliggend wegennet en zorgt derhalve voor gevaarlijke verkeerssituaties. Doel van de herinrichting is de weg veiliger maken. Naast kleine aanpassingen en onderhoud aan de bestaande weg, betreffen de grootste herinrichtingsmaatregelen twee nieuwe rotondes (ter hoogte van Schaarweg/Overlaan en ter hoogte van de Cuykschesteeg) en een nieuwe parallelweg langs een deel van het tracé.

1.4 Ligging plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Brabant en Groenblauwe Mantel

Het plangebied bevindt zich voor een (klein) deel binnen de begrenzing van het NNB, waardoor door het plan sprake is van ruimtebeslag op het NNB. Dit NNB bevindt zich ten noorden van de N321 bij de Cuykschesteeg (locatie nieuwe rotonde) en de Ten Holtweg (t-splitsing). Zie figuur 3.

Figuur 3. Plangebied en Natuurnetwerk Brabant en Groenblauwe mantel.

2 Regelgeving NNB

2.1 Toetsingskader

Via de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geconsolideerde versie april 2022) is de bescherming van het Natuur Netwerk Brabant (NNB) geregeld. In aanvulling op de Wet natuurbescherming (Wnb) bepaalt een bestemmingsplan dat een ontwikkeling toelaat in Stedelijk Gebied of in Landelijk Gebied, die een aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken in het NNB, dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

Ook wanneer een activiteit of ontwikkeling plaatsvindt buiten het NNB kan dit aantasting geven van de ecologische waarden binnen het NNB. Dit is in ieder geval aan de orde als een ontwikkeling een negatief effect heeft op de waarden van het NNB vanwege geluid, licht of betreding. Deze externe werking dient ook gecompenseerd te worden.

Om negatieve effecten op het NNB in kaart te brengen, kan op verschillende manieren, waarbij ieder regime zijn voorwaarden heeft. Deze verschillende toetsregimes zijn:

- nee, tenzij-toets;
- saldobenadering;
- kleinschalige herbegrenzing.

Als uit een van bovenstaande toetsingen blijkt dat de aantasting van het NNB gecompenseerd dient te worden, kan dat op twee manieren:

- financiële compensatie;
- fysieke compensatie.

Een uitgebreide beschrijving van de beleidskaders omtrent het NNB is te vinden in bijlage I.

2.2 Toepassing nee, tenzij-principe

2.2.1 Nee, tenzij

Aantasting van NNB is in principe niet toegestaan: nee, tenzij. Er is een uitzondering mogelijk als er sprake is van een groot openbaar belang en alternatieven aantoonbaar ontbreken. Het ontbreken van alternatieven mag niet zonder meer worden aangenomen. Het tweede lid stelt eisen aan het onderzoek dat daarvoor uitgevoerd moet worden. Voorts gelden er eisen dat de aantasting van waarden zoveel mogelijk wordt voorkomen en gecompenseerd. Als een gemeente onder toepassing van de nee, tenzij een ontwikkeling wil toelaten, doet de gemeente een verzoek tot herbegrenzing van het NNB.

2.2.2 Openbaar belang

De N321 ter hoogte van Gassel (km 3.8 tot 6.75) is toe aan groot onderhoud. Voor de provincie is dit aanleiding geweest om enkele jaren geleden te starten met een zogenaamde planstudie voor het volledige tracé van de N321 tussen Grave en Cuijk. Met de planstudie is beoogd om tegelijk met de

groot-onderhoudsmaatregelen ook alle overige problemen en wensen voor deze weg aan te pakken.

Vanuit de omgeving heerst het sentiment dat de N321 onveilig is. Belangrijkste aandachtspunten vanuit de omgeving zijn: 1) hoge snelheid rond dorpskernen en daardoor geluidsoverlast rond de dorpskernen en 2) veiligheid van fietsers bij fietsoversteken en in de kom van Grave.

Het belangrijkste doel daarbij is een nieuwe N321 die voldoet aan de richtlijnen van het landelijke concept “Duurzaam Veilig”. Deze planstudie was gereed in 2019. Het planvoornemen levert een substantiële verbetering op met betrekking tot de verkeersveiligheid. Directe aansluitingen van het onderliggende wegennet komen zoveel mogelijk te vervallen en worden gebundeld op enkele plekken. Ongeregelde onveilige kruisingen die hun functie moeten behouden, worden veranderd in een rotonde. Deze maatregelen worden genomen om zo een betere veiligheid te kunnen garanderen.

2.2.3 Alternatieven

Uit de planstudie is gebleken dat alternatieven niet mogelijk zijn zonder afbreuk te doen aan de verkeersveiligheid.

2.2.4 Conclusie

Met betrekking tot de ontwikkelingen van de N321 – tussen hm 3,80 en 6,75 – wordt een nee, tenzij-toets toegepast. Om te compenseren voor het direct beïnvloede areaal aan NNB en het areaal dat beïnvloed wordt door externe werking, is gekozen voor fysieke compensatie.

3 Compensatieopgave

3.1 Fysieke compensatie

In artikel 3.22 onder lid 2 van de Interim Omgevingsverordening (2021) is aangegeven welke eisen worden gesteld aan bestemmingsplannen die gebruik maken van de mogelijkheden om de begrenzing van het natuur Netwerk Brabant te wijzingen. De verplichte compensatie vindt naar keuze plaats door oftewel fysieke compensatie of financiële compensatie. Het desbetreffende plan heeft betrekking op de fysieke compensatie. De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende indeling:

- a. natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
- b. tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak;
- c. tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak;
- d. bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk;
- e. bij verstoring van natuur: maatwerk.

3.2 Verlies aan ecologische kenmerken en waarden

3.2.1 Directe werking

Met het plan wordt beoogd om tegelijk met de groot-onderhoudsmaatregelen ook alle overige problemen en wensen voor deze weg aan te pakken. Het belangrijkste doel daarbij is een nieuwe N321 die voldoet aan de richtlijnen van het landelijke concept “Duurzaam Veilig”. Het planvoornemen levert een substantiële verbetering op met betrekking tot de verkeersveiligheid. Directe aansluitingen van het onderliggende wegennet komen zoveel mogelijk komen te vervallen en worden gebundeld op enkele plekken. Ongeregelde onveilige kruisingen die hun functie moeten behouden, worden getransformeerd in een rotonde. Deze maatregelen worden genomen om zo een betere veiligheid te kunnen garanderen.

Het plangebied grenst in enkele gevallen aan NNB waarbij enkele wegaanpassingen zullen plaatsvinden binnen het NNB. Hierdoor wordt 11.093 m² NNB aangetast (figuur 4 en bijlage 2).

Deze fysieke aantasting dient te worden gecompenseerd conform de richtlijnen binnen de provinciale Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant. Tevens dient er naast fysieke aantasting rekening gehouden te worden met aantasting door externe werking.

Figuur 4. Beïnvloed oppervlak NNB

3.2.2 Externe werking

Ook wanneer een activiteit of ontwikkeling plaatsvindt buiten het Natuur Netwerk Brabant (NNB) kan dit aantasting geven van de ecologische waarden en kenmerken binnen het NNB. Dit is in ieder geval aan de orde als een ontwikkeling een negatief effect heeft op de ecologische waarden en kenmerken van het NNB vanwege geluid, licht of betreding.

Met de voorgenomen planontwikkeling zou mogelijk – plaatselijk – sprake zijn van een geluidstoename op het NNB. In de huidige situatie is de geluidsbelasting, door aanwezigheid van de aanwezige infrastructuur, al hoog. Omdat het plan niet tot meer verkeer zal leiden is de toename marginaal ten opzichte van de huidige geluidsbelasting veroorzaakt door het verkeer.

In de huidige situatie is de weg reeds verlicht met lantaarnpalen. Door het realiseren van de wegaanpassingen neemt het aantal lichtmasten niet toe waardoor de hoeveelheid licht eveneens niet toeneemt.

Extra compensatie met betrekking tot externe werking, is gezien bovenstaande, niet noodzakelijk.

3.3 Mitigerende en compenserende maatregelen

In het compensatieplan is de inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen uitgewerkt. Indien deze maatregelen worden opgevolgd, wordt aan de eisen met betrekking tot de compensatie van het beïnvloede areaal aan NNB voldaan. In dit compensatieplan is tevens het reguliere- en ontwikkelingsbeheer uitgewerkt.

3.3.1 Compensatie Droog bos met productie (N16.03)

Het nieuwe bos wordt aangeplant op een perceel dat in eigendom is van de provincie Brabant. Dit perceel is kadastraal bekend als sectie C, nr. 1352

(Cuykschesteeg / Vegetasscheweg, Escharen) en heeft een oppervlakte van 24.495 m², zie figuur 6.

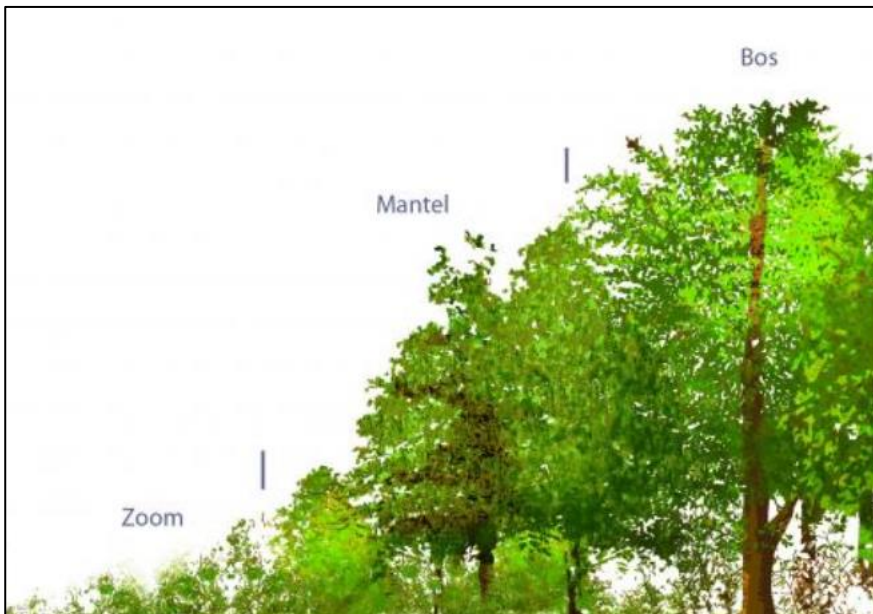
Een bos is een vlakvormig element met een opgaande begroeiing die voor 75% bestaat uit inheemse loofbomen en struiken. Maximaal 20% van de oppervlakte mag bestaan uit open plekken.

Algemene eisen ten aanzien van inrichting:

- Minimaal 75% van de oppervlakte die met bos wordt aangeplant bestaat uit inheemse loofbomen en struiken; maximaal 25% van de oppervlakte mag aangeplant worden met naaldboutsoorten die in het Nederlandse bos voorkomen, zoals grove den.
- Het bos wordt aangeplant met soorten die kenmerkend zijn voor de betreffende groeiplaats. Bij aanplant minimaal 4.400 stuks bosplantsoen per hectare hakhoutbos.
- Door het gebruik van autochtone soorten wordt de biodiversiteit alleen maar versterkt.
- Bij het toepassen van een wild plantverband wordt de natuurwaarde van het bos vergroot.

Geadviseerd wordt om het bos aan te planten en geen spontane bosontwikkeling toe te passen. Het voordeel van de aanplant van bos is dat er snel een opgaande, gesloten begroeiing gekregen kan worden. Hierdoor wordt veel sneller tot de gewenste structuur gekomen. Spontane bosvorming duurt veel langer. Met aanplant van het bos kan tevens beter het eindbeeld bepaald worden. Door het kiezen van de soorten en de manier van aanplanten kan vrij nauwkeurig worden bepaald hoe de uiteindelijke beplanting er uit gaat zien.

Vanuit natuuroogpunt heeft spontane ontwikkeling duidelijke voordelen. Deze voordelen, zoals structuurvariatie, wegen niet op tegen het aanplanten van het bos. Door de keuze van de beplantingvorm kan de natuurwaarde van het bos vergroot worden. Een zoom-mantel-kern begroeiing is de meest gevarieerde beplantingsvorm, zie onderstaand figuur.

Figuur 5. Zoom-mantel-bos weergave.

Geadviseerd wordt om een ruime opzet voor de plantafstand van de kernopbouw aan te houden. Bij een ruime opzet voor de plantafstand wordt een onderlinge afstand van 2 à 3 meter aangehouden in plaats van 1,5 meter. Door de bomen en struiken ruimer in te planten, ontstaan meer mogelijkheden voor spontane opslag van (ruigte)kruiden en houtige soorten. Tevens brengt het toepassen van een ruimere plantafstand minder kosten met zich mee doordat er minder stuks hoeven te worden aangeschaft en geplant. Bij een ruime plantafstand blijft de uitval door concurrentie meestal beperkt en kan verstoring door sterk dunnen in een latere fase voorkomen worden. Enige uitval is overigens geen probleem maar zorgt direct al voor variatie. Door golvende plantenrijen aan te houden, wordt de belevingswaarde van het bos op het landgoed vergroot.

Doordat de bospercelen geen grote oppervlakte beslaan is het verstandig om een eenvoudige opzet van drie à vier hoofdhoutsoorten toe te passen. De soorten die in de regio (veelvuldig) voorkomen zijn zachte berk, zwarte els, zomer eik en grove den. Dit zijn inheemse soorten en passen goed bij de structuur van het landgoed. Bij de aanplant van het bos dient bosplantsoen te worden gebruikt.

De plantsoorten die voor het struikgewas bosschage gebruikt kunnen worden zijn hazelaar, kardinaalsmuts, meidoorn en hulst. Deze kunnen net als de kernopbouw met een onderlinge afstand van 2 à 3 meter en in golvende lijn geplant worden. Door in de kern op sommige plaatsen struweelsoorten te planten wordt de belevings- en natuurwaarden van het bos vergroot.

De mitigerende en compenserende maatregelen verder worden uitgewerkt in een beheersvisie. In deze beheersvisie zal worden ingegaan op het ontwikkelingsbeheer dat de eerste 5 tot 10 jaar nodig is voor de realisatie van het bosperceel en de houtwal.

3.3.2 Compensatie Houtwal en singel (L01.02)

De nieuwe houtwal en singel wordt eveneens gecompenseerd op het perceel dat kadastraal bekend is als sectie C, nr. 1352 (Cuykschesteeg / Vegetasscheweg, Escharen) en heeft een oppervlakte van 24.495 m², zie figuur 6.

Figuur 6. Compensatielocaties voor zowel Droog bos als Houtwal

Algemene eisen ten aanzien van inrichting:

- De houtwal of houtsingel is minimaal 25 meter lang en maximaal 20 meter breed.
- Door het gebruik van autochtone soorten wordt de biodiversiteit alleen maar versterkt.

Geadviseerd wordt om de gangbare plantafstand aan te houden van 1,5 meter en om soorten als hazelaar, kardinaalsmuts en meidoorn toe te passen.

De mitigerende en compenserende maatregelen verder worden uitgewerkt in een beheervisie. In deze beheervisie zal worden ingegaan op het ontwikkelingsbeheer dat de eerste 5 tot 10 jaar nodig is voor de realisatie van het bosperceel en de houtwal.

3.3.3 Te compenseren oppervlak

Het aangetaste areaal aan NNB valt binnen het beheertype Droog bos met productie (N16.03) en Houtwal en singel (L01.02). De ontwikkelingstijd van dit beheertype ligt tussen 25 en 100 jaar (BIJ12, 2018). De compensatie voor het desbetreffende areaal heeft daarom een toeslag van 2/3 in oppervlak.

Tabel 1 Compensatie NNB

Aantasting NNB door	Oppervlak aangetast NNB	Ontwikkelingstijd	Compensatie conform Interim omgevingsverordening Noord-Brabant 2021 (artikel 3.22, Lid 2)	Totaal te compenseren NNB
Fysieke aantasting				
- Droog bos	11.013 m ²	25 – 100 jaar	Toeslag van 2/3 in oppervlak	18.385 m ²
- Houtwal	80 m ²	25 – 100 jaar	Toeslag van 2/3 in oppervlak	104 m ²
Externe werking	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Totaal	11.093 m²			18.489 m²

Binnen de regels van het bestemmingsplan is een voorwaardelijke verplichting vastgelegd om de compensatie juridisch vast te leggen. Ter plaatse van de rotonde en ter hoogte van de Ten Holtweg is een dubbelbestemming opgenomen met een omgevingsvergunningstelsel die de aanleg van verharding alleen toestaat, indien aangetast NNB aantoonbaar wordt gecompenseerd. De gronden aangeduid met de enkelbestemming 'Bos' dienen binnen drie jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan te worden ingericht conform het compensatieplan, met dien verstande dat de natuur ook na aanleg in stand wordt gehouden.

3.4 Overige ontwikkelingen t.b.v. robuuster NNB

3.4.1 Robuuster NNB

Om de NNB robuuster te maken worden onder de N321 enkele kleinwildtunnels – geschikt voor onder andere das – gerealiseerd. Door het realiseren van deze tunnels wordt de N321 passeerbaar wat zal bijdragen aan een hoger functionerende en een robuuster NNB.

Naast het realiseren van enkele kleinwildtunnels zal meer bos en houtwal worden gecompenseerd dan nodig is. In het Actieplan Brabantse Bomen (provincie Noord-Brabant, juli 2022) wordt gesproken over het realiseren van meer bos en landschapselementen. Met het realiseren van overcompensatie wordt het beleid van dit actieplan gevolgd.

De gekozen compensatielocatie draagt bij aan een robuuster NNB omdat de huidige locatie in gebruik is als agrarisch land. Door het realiseren van bos en een houtwal wordt het oppervlakte vergroot, zie 3.4.2, en wordt het leefgebied van de bij het bosbehorende soorten vergroot. Verder grenst het te realiseren bos aan een reeds bestaand, ander type, bos waardoor de diversiteit aan soorten, en daarmee de robuustheid, toe zal nemen. Door middel van kleinwildrasters kan de N321 worden overbrugt waardoor het leefgebied wordt vergroot.

3.4.2 Overcompensatie

Voor het type Droog bos moet 18.385 m² worden gecompenseerd. Het resterende deel van het perceel zal in zijn geheel als bos worden ingericht. Derhalve vindt er 23.415 m² compensatie plaats, waarvan 5.030 m² overcompensatie is.

Voor het type Houtwal en singel moet 104 m² worden gecompenseerd. Er wordt voor gekozen om over de volledige lengte (108 m) van het perceel een houtwal te realiseren van met een breedte van 10 meter. Derhalve vindt er 1.080 m² compensatie plaats, waarvan 976 m² overcompensatie is.

4 Conclusie

Door het voorgenomen plan wordt 11.013 m² Droog bos met productie (N16.03) en 80 m² Houtwal en singel (L01.02) aangetast waardoor 18.385 m² droog bos en 104 m² houtwal gecompenseerd moet worden volgens de compensatieregels.

De aan te tasten delen worden door middel van compensatie, waarbij beide natuurtypen worden gecompenseerd, waardoor de ecologische waarden en kenmerken in stand blijven. Ook blijven de overige landschappelijke en ecologische waarden hiermee behouden.

Verder zorgt het plan met het realiseren van (extra) kleinwildtunnels voor een verdere ontsnippering van NNB, maar draagt het ook bij door overcompensatie bij aan een robuuster netwerk. Zo wordt er 23.415 m² aan droog bos gecompenseerd, waarvan 5.030 m² en 1.080 m² aan houtwal compensatie plaats, waarvan 976 m² overcompensatie is.

Literatuur

Provincie Noord-Brabant. Interim Omgevingsverordening. Ingezien van [viewer](#) ([tercera-ro.nl](#)) op 6 september 2022

Verkade, M. (2021). Verkennend natuuronderzoek N321 hm 3,800 – 6,750. Een oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Bijlage 1 Beleidskaders

Algemeen

Via artikel 5.30 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geconsolideerde versie april 2022) is de bescherming van het Natuur Netwerk Brabant (NNB) geregeld. Bij het opstellen van een omgevingsplan zijn gemeenten verplicht aansluiting te zoeken bij de wezenlijke ecologische kenmerken en waarden die in het natuurbeheerplan zijn beschreven. Deze waarden en kenmerken zijn per gebied vastgelegd in een beheertypenkaart en in een ambitiekaart. Beide kaarten vormen de kern van het natuurbeheerplan. De beheertypenkaart brengt in beeld wat de actuele situatie is. De ambitiekaart geeft de gewenste eindsituatie (ambitie) aan. Zolang er geen sprake is van een significante aantasting, is er vanwege het NNB geen grond om de activiteit tegen te houden. Wel wordt de activiteit uiteraard nog getoetst aan ander beleid of regelgeving.

Naast behoud en ontwikkeling van ecologische waarden en kenmerken streeft de provincie binnen het NNB ook behoud na van cultuurhistorische waarden en andere wezenlijke kenmerken zoals rust en stilte. Op provinciaal niveau zijn de cultuurhistorische waarden en kenmerken vastgelegd op de Cultuurhistorische Waardenkaart van Noord-Brabant en waar nodig vertaald in deze verordening.

Zolang de natuurdoelen in een gebied nog niet zijn gerealiseerd, kunnen bestaande functies en gebruiksactiviteiten worden voortgezet (eerbiedigende werking). Bestaand planologisch gebruik wordt gerespecteerd.

Als de realisering van de natuurbestemming is veiliggesteld doordat daarvoor een publiekrechtelijk besluit met financiering is vastgesteld, is de gemeente verplicht om binnen negen maanden een wijziging van het omgevingsplan vast te stellen. Dit is het geval bij (juridische) verplichtingen van GS of van een waterschapsbestuur

Externe werking Natuur Netwerk Brabant

Ook wanneer een activiteit of ontwikkeling plaatsvindt buiten het Natuur Netwerk Brabant (NNB) kan dit aantasting geven van de ecologische waarden binnen het NNB. Dit is in ieder geval aan de orde als een ontwikkeling een negatief effect heeft op de waarden van het NNB vanwege geluid, licht of betreding. Deze opsomming is niet uitputtend bedoeld, ook schaduwwerking, windturbulentie of het oprichten van een afscheiding langs een natuurgebied waardoor migratie niet langer mogelijk is, kan negatieve effecten hebben op de aanwezige waarden van het NNB. Voor zover er externe effecten optreden vanwege de verspreiding van stoffen door de lucht of water vindt een afweging plaats in het kader van andere wet- en regelgeving. Daarom is dit expliciet in de regels uitgesloten. Deze regel geldt in aanvulling op de Wet natuurbescherming, waarin de externe werking van Natura 2000 gebieden is vastgelegd.

Als er aantasting van waarden optreedt, geldt dat de negatieve effecten als gevolg van de verstoring, waar mogelijk, worden beperkt en als dat niet mogelijk is, worden gecompenseerd. Omdat het hier gaat om een ontwikkeling buiten het NNB, is ook de regeling kwaliteitsverbetering landschap (Artikel 3.9) van toepassing. Per geval wordt bekeken of de verplichte compensatie voldoende is om ook aan de verplichte kwaliteitsverbetering te voldoen of dat er aanvullend maatregelen nodig zijn. Voorop staat dat de compensatie van de

aantasting altijd plaatsvindt. Hoe hoog de compensatieverplichting is vanwege versterking is per geval verschillend en betreft maatwerk.

Afwijkende regels ontwikkelingen in Natuur Netwerk Brabant

Dit artikel bevat bepalingen die onder voorwaarden een mogelijkheid biedt om in het NNB nieuwe ontwikkelingen toe te laten. Het betreft een mogelijkheid voor het oprichten van kleinschalige bebouwing en bouwwerken ten behoeve van de natuurbestemming of het recreatieve medegebruik daarvan. In de praktijk bestaat hieraan behoefte. De verplichting tot vestiging op een bestaand bouwperceel, die in het algemeen geldt, stuit hier op onnodige bezwaren. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het oprichten van een brandtoren in een natuurgebied of een picknickbankje in een bosgebied. Voorwaarde voor het toelaten is dat er geen aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van het NNB optreedt.

Voor omheinde militaire terreinen die binnen het NNB liggen, geldt vanuit artikel 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat er geen beperkingen gesteld mogen worden aan de ontwikkelingsmogelijkheden als eventuele aantasting van waarden wordt voorkomen en zo nodig gecompenseerd.

Vanuit zorgvuldig ruimtegebruik geldt een verbod op nieuwvestiging buiten Stedelijk gebied. In sommige gevallen zijn er ook doorlopende NNB-structuren, zoals bij rivieren en kanalen, die door Stedelijk gebied lopen. Dan is dit verbod vanuit provinciaal belang niet nodig. Het belang van de provincie is alleen ingegeven dat er geen aantasting plaatsvindt van de aanwezige ecologische waarden. Daarom is in het vierde lid duidelijk aangegeven dat het verbod op nieuwvestiging in voornoemde gevallen niet geldt. De beschermingsregels van de ecologische waarden blijven onverkort gelden. Dat betekent dat als een beoogde ontwikkeling een aantasting met zich brengt van de waarden van het natuurnetwerk, er allereerst een afweging moet plaatsvinden of de ontwikkeling gelet op de aantasting van de waarden aanvaardbaar of nodig is. Als uit de afweging volgt dat de ontwikkeling nodig is, geldt in geval van aantasting dat bezien moet worden of de ontwikkeling mogelijk is onder toepassing van de mogelijkheden uit artikel 5.34 - artikel 5.36, waaronder de eisen voor compensatie.

De regeling komt hiermee tegemoet aan de wens vanuit de praktijk om bijvoorbeeld binnen stedelijk gebied een horecaboot in kanalen of plassen te realiseren of om woonboten te plaatsen. Een dergelijke ontwikkeling heeft in veel gevallen geen aantasting van de ecologische waarden in het water tot gevolg. Bij de afweging of de functie aanvaardbaar is, is het wel nodig om ook expliciet te bezien of de plaatsing gevolgen heeft voor het naastliggende gebied. Vaak is langs een rivier of kanaal ook sprake van een ecologische verbindingzone. Een plan dat een ontwikkeling binnen zo'n zone toelaat moet aan de voorwaarden van artikel 5.40 Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingzone voldoen en aantonen dat de ecologische waarden -in dit geval de verbindingzone- niet worden aangetast. Binnen het werkingsgebied ecologische verbindingzone in Stedelijk gebied geldt geen verbod op nieuwvestiging. Binnen de ecologische verbindingzone zijn ontwikkelingen mogelijk als de verbindingzone niet wordt aangetast.

Toepassing van het Nee, tenzij-principe

Er is een uitzondering mogelijk als er sprake is van een groot openbaar belang en alternatieven aantoonbaar ontbreken. Het ontbreken van alternatieven mag

niet zonder meer worden aangenomen. Het tweede lid stelt eisen aan het onderzoek dat daarvoor uitgevoerd moet worden. Voorts gelden er eisen dat de aantasting van waarden zoveel mogelijk wordt voorkomen en gecompenseerd. Als een gemeente onder toepassing van de Nee, tenzij een ontwikkeling wil toelaten, doet de gemeente een verzoek tot herbegrenzing van het NNB. Deze eis is opgenomen omdat anders blijvende beperkingen blijven gelden voor de ontwikkeling. Dat is niet wenselijk.

Toepassing van de saldobenadering

Bij gebiedsontwikkelingen speelt vaak dat er een combinatie van activiteiten plaatsvindt in een gebied. Bij een afzonderlijke beoordeling van deze activiteiten ontstaat geen meerwaarde voor het NNB of juist een inbreuk hierop. Door de activiteiten in onderlinge samenhang te beoordelen, kan de kwaliteit en/of kwantiteit van het NNB per saldo verbeteren. Dit is de zogenaamde 'saldobenadering' die een gebiedsgerichte aanpak bevordert. Eén van de voorwaarden om de saldobenadering te kunnen toepassen, is dat de activiteiten onderdeel uitmaken van een gebiedsvisie. Dit kan een provinciale of gemeentelijke gebiedsvisie zijn. Hiermee wordt geborgd dat een combinatie van activiteiten onderlinge samenhang vertoont. Daardoor is ook verzekerd dat toepassing van de saldobenadering de kwaliteit van het NNB daadwerkelijk verbetert. Ook bij de saldobenadering geldt de voorwaarde dat de gemeente verzoekt om herbegrenzing van het NNB.

Kleinschalige herbegrenzing

De laatste mogelijkheid is gericht op kleinschalige herbegrenzings. Bij deze ontwikkelingen wordt er een beperkte inbreuk gemaakt op de omvang van het Natuur Netwerk en ook de aantasting van natuurwaarden moet beperkt zijn. Wanneer hieraan wordt voldaan, verschilt per geval en betreft maatwerk. Het gaat vaak om kleinschalige individuele ontwikkelingen en uitbreiding van bestaande functies, die in principe niet voldoen aan het vereiste van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

Deze uitzondering is niet bedoeld om het beschermingsregime van het NNB te omzeilen. Vandaar ook dat de voorwaarde is opgenomen dat er enkel sprake kan zijn van een nieuwe begrenzing als het plan ook leidt tot een versterking van het NNB. Dit kan bijvoorbeeld doordat er knelpunten worden opgelost of een kwaliteitsverbetering ontstaat naast de verplichte compensatie. Ook bij een kleinschalige herbegrenzing geldt de voorwaarde dat de gemeente verzoekt om een aanpassing van de grenzen van het NNB. Wat kleinschalig is, kan per geval verschillen en betreft maatwerk.

Compensatie

De verordening biedt een keuzemogelijkheid voor fysieke of financiële compensatie. De voorwaarden die daarvoor gelden zijn in de navolgende artikelen uitgewerkt.

Op deze plaats wordt benadrukt dat hogere wetgeving, zoals de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving, altijd voorgaat op de provinciale verordening. Dat betekent dat er in de gevallen dat nationale wetgeving vereist dat er wordt voorzien in fysieke compensatie, zoals bijvoorbeeld in Natura 2000 gebied, er geen keuzemogelijkheid bestaat. In dergelijke gevallen gelden de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 5.38 Fysieke compensatie. Bovendien blijven ongeacht de keuze die wordt gemaakt ook altijd de verplichtingen op

grond van het Besluit activiteiten leefomgeving, bijvoorbeeld het kappen van bomen, gelden (voor zover van toepassing).

In bepaalde situaties is het nodig om met een groter areaal te compenseren dan het areaal dat verloren gaat, om zo dezelfde ecologische kwaliteit te realiseren. Hierbij is van belang hoeveel tijd het betreffende natuurstype nodig heeft om tot optimale kwaliteit te komen en welke functie het natuurstype heeft binnen het lokale ecosysteem. De compensatie van dit kwaliteitsverlies houdt er dan rekening mee dat het enige tijd duurt voordat het compenserende gebied dezelfde kwaliteit heeft als het gebied dat verloren is gegaan. De toeslag wordt uitgedrukt in extra te compenseren oppervlakte natuur.

Fysieke compensatie

Vanuit de provinciale natuurdoelen is het belangrijk dat het netwerk van natuurgebieden zo snel mogelijk en zo robuust mogelijk wordt gerealiseerd. Daarom is het toegestaan om in de nog niet gerealiseerde delen van het NNB en evz te voldoen aan de compensatieverplichting. Dit bevordert dat er geen nieuwe 'losliggende' natuurgebieden ontstaan en dat de compensatie altijd plaatsvindt binnen het beoogde netwerk van natuurgebieden. Het gaat hierbij om de nog niet gerealiseerde delen van het NNB en evz. Daarmee worden die gebieden bedoeld die nog niet zijn ingericht als NNB of evz en waarvoor ook geen subsidie is verstrekt voor inrichting. Deze regeling is mogelijk zolang er in binnen Brabant sprake is van een overbegrenzing van nog niet gerealiseerde delen van het NNB en past binnen het rijksbeleid. Wanneer er geen sprake meer is van een overbegrenzing wordt de verplichte compensatie binnen het NNB heroverwogen. Voor gebiedsontwikkelingen waarbij de saldobenadering wordt toegepast is een uitzondering opgenomen op de verplichte compensatie binnen het NNB, in het tweede lid.

Uitvoering

Het gaat er niet alleen om dat de compensatie wordt geregeld. Het is uiteraard belangrijk dat deze ook wordt uitgevoerd. Het publiekrechtelijk borgen van de uitvoering van de compensatie is onder andere mogelijk door aan de gewenste ontwikkeling binnen de verwijderde NNB de voorwaarde te verbinden dat deze alleen mag plaatsvinden als de compensatie ook feitelijk is gerealiseerd, binnen een daarvoor gestelde termijn en overeenkomstig het inrichtingsplan dat aan deze voorwaardelijke regels is gekoppeld. Naast een publiekrechtelijke regeling kan een privaatrechtelijke overeenkomst aanvullend van belang zijn. Het vereiste dat een omgevingsplan de uitvoering borgt, betekent dat de toelichting nadere informatie bevat over deze borging. Bijvoorbeeld rondom de financiële onderbouwing, het eisen van een bankgarantie, de wijze van toezicht door de gemeente op de uitvoering en dergelijke. Voor de uitvoering van de compensatie kan geen gebruik gemaakt worden van een subsidieregeling. De economische uitvoerbaarheid van de compensatie is daarom relevant. Overigens kan voor het beheer onder omstandigheden wel een beroep worden gedaan op een subsidieregeling.

Verantwoording compensatie

Om de noodzakelijke compensatie te onderbouwen en motiveren biedt het omgevingsplan dat de aantasting mogelijk maakt inzicht in de aspecten genoemd in het vierde lid. Dit gebeurt in de onderbouwing van het plan waarbij eventueel ook verwezen kan worden naar een in de bijlage opgenomen compensatieplan en het inrichtingsplan dat aan de planregels is gekoppeld.

De voorwaarden onder a tot en met c vragen informatie over de aantasting en de compensatie. De toelichting geeft concreet aan welk natuur(beheer)type wordt aangetast, hoe groot de oppervlakte van het aangetaste gebied is en welke natuurkwaliteiten hierbij verloren gaan, inclusief de gevolgen van versnippering en verstoring. Dezelfde gegevens worden ook gevraagd voor de locatie waar de compensatie plaatsvindt. Het gaat daarbij om de netto oppervlakte natuurwaarden die wordt aangetast en de netto oppervlakte te realiseren natuur in het compensatiegebied.

De kwaliteit omvat zowel de tijd die een natuurtype nodig heeft om tot optimale kwaliteit te komen als de functie die het natuurtype heeft binnen het lokale ecosysteem. In de natuur is sprake van complexe natuurlijke processen en verbanden. De bijdrage die een gebied levert aan instandhouding van natuurlijke processen en verbanden noemen we de functionaliteit. Het gaat dan over (landschaps-)structuren, biotische- en a-biotische omstandigheden. De kwantiteit betreft zowel de oppervlakte van het aangetaste gebied, de toeslag, als de oppervlakte die als gevolg van de aantasting niet meer optimaal kan functioneren. Te denken valt dan aan aantasting van oppervlakte door geluidsoverlast, verlichting, versnippering en verstoring. Bepaling van deze oppervlakte is maatwerk.

d. de termijn van uitvoering

In een tijdschema dat deel uitmaakt van de uitvoeringsovereenkomst, leggen partijen vast wanneer met de uitvoering van de compensatie wordt begonnen en wanneer deze dient te zijn afgerond.

e. inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen

Mitigeren houdt in dat nadelige effecten op de locatie van de aantasting worden beperkt. Dit kan gebeuren door een natuurvriendelijke inrichting, landschappelijke inpassing, planning van de werkzaamheden in het juiste seizoen e.d. Voorbeelden van mitigerende maatregelen zijn onder andere geluidschermen, wildviaducten, dassentunnels, beplanting, wijzigingen van grondwaterstand en aanleg van verbindingzones.

f. een beschrijving van het regulier beheer en het ontwikkelingsbeheer

Hiermee worden bedoeld het beheer in de eindfase, dus als de compensatiedoelen zijn gerealiseerd, en het beheer in de overgangsfase, waarin de compenserende maatregelen uitgevoerd worden. Verder moet worden gegarandeerd dat het beheer op een kwalitatief juiste wijze zal worden uitgevoerd. Dit kan zowel gebeuren door een instantie als door een particuliere terreinbeheerder.

Uitvoeringstermijn

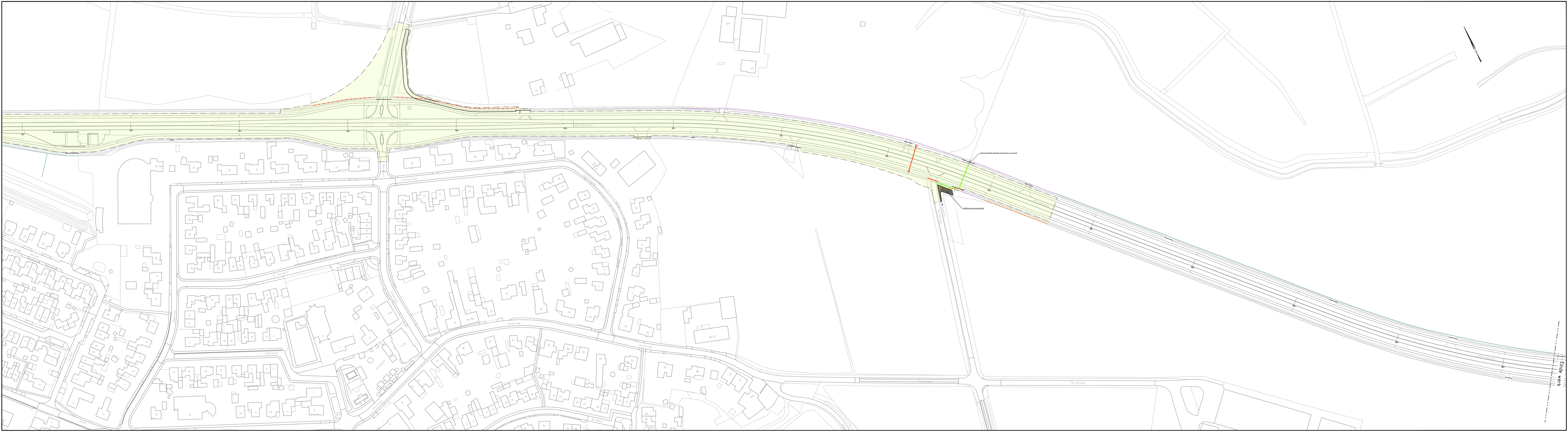
De termijn van de realisatie van de natuurcompensatie is gekoppeld aan het onherroepelijk worden van het plan dat de inbreuk mogelijk maakt. Dit is reëel nu ook de aantasting vanaf het moment van onherroepelijk worden mogelijk is. Het is daarbij van belang dat het verschil tussen de planologische bescherming van de natuurcompensatielocatie als NNB of evz en de feitelijk ingerichte situatie zo kort mogelijk duurt vanwege:

- Het realiseren van de natuurdoelstellingen en afspraken die daarover zijn gemaakt met het Rijk;

- het toezicht op de uitvoering van de natuurcompensatie en het voorkomen van jarenlange toezichtstrajecten.

De uitvoering van het compensatieplan wordt uiterlijk binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het plan afgerond. Als een aantasting direct het leefgebied van een bedreigde soort ernstig en blijvend verstoort, moet er eerst een vervangende en door de soort in gebruik genomen biotoop zijn voordat met de aantastende ingreep mag worden gestart. Bij een zeer omvangrijke en zware compensatieplicht kan een langere termijn gehanteerd worden. Hierbij vragen wij inzicht in hoe de realisatie van de compensatie gedurende de gehele termijn is voorzien in een uitvoeringsprogramma.

Bijlage 2 Ligging en oppervlakte aan te tasten NNB

LEGENDA	
Lijntype / symbol	Betekenis
	Scopegrens
	Scopegebied
	Bestaande verharding
	Bestaande duiker klein
	Bestaande duiker
	Bestaande ecoduker
	Nieuwe ecoduker
	Bestaande terreinafscheiding
	Te verwijderen terreinafscheiding
	Bestaand faunarafter
	Te verwijderen faunarafter (inlv het project)
	Nieuw faunarafter (inlv het project)
	Te vervangen terugkeervoorziening

A	Conceptplan 1:1, ontwerp Planstudievariant 2	16-06-2022	PWS	PWS	MWS
AD 1	Conceptplan op basis van VON versie C01	10-12-2021	PWS	PWS	GBN
Plan	Ontwerp		Gepl. rev.	Gepl.	Gepl.

Schaal 1:500

Provincie Noord-Brabant	Programma	ingebureau uitbesteding
Brabantlaan 15296 TV 's-Hertogenbosch Telefoon (073) 481 28 12	Infrastructuur projecten	Sweco Nederland B.V.

N321 Grave - Cuijk		Contractnummer
Reconstructie en groot onderhoud km 3,800 tot km 6,750		321.1102.02
Uitwerking Voorkeursvariant (VKV)		
Overzicht faunamaatregelen i.v.m. Planstudievariant 2		
Integrale aanpak groot onderhoud verharding hoofddrijbaan en fietspaden		Schaal: 1:1000
km 3,800	- km 6,360	formaat: A0 (84x1180)

getekend	P. van der Wal	datum	16-06-2022	n. 1	blad nr. 1
gecontroleerd	F. Roux	datum	16-06-2022	projectnummer	51004750 (Sweco)
uitgegeven	M. Verschuide	datum	16-06-2022	code	-
status	Concept	versie	AT	registratienummer	51004750-W2100-T1-01-01